

Päivitetyn Vantaan ratikan vaunuhankinta -hankesuunnitelman hyväksyminen

VD/4116/02.08.00.00/2023

PT/HW/TH/JH/EP/JT

Kaupunginhallituksen hyväksymän ratikan hankesuunnitelman mukaan Vantaan raitiovaunut, kuten muutkin pääkaupunkiseudun raitiovaunut, hankkii Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy. Elokuussa 2023 kaupunginhallitus hyväksyi Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n laatiman Vantaan ratikan vaunuhankinta -hankesuunnitelman. Hankesuunnitelman mukaan Vantaan ratikan reitille tarvitaan yhteensä 18 kappaletta raitiotievaunuja. Edellä mainittu vaunuhankinnan hankesuunnitelma on päivittynyt syksyn 2023 aikana. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n yhtiökokouksessa päätettiin, että Vantaan ratikan vaatimien vaunujen hankintaa jatketaan, mikäli Vantaan kaupunginhallitus hyväksyy päivitetyn vaunuhankinnan hankesuunnitelman.

Kaupunginvaltuusto päätti 22.5.2023 § 5, että Vantaan ratikka toteutetaan Vantaan ratikan hankesuunnitelman pääperiaatteiden mukaisesti. Ratikan rakentaminen voidaan aloittaa sitten, kun tulevan MAL-sopimuksen mukainen valtion investointirahoitus on varmistunut. Päätöksessä todetaan myös, että Vantaan ratikan rakentaminen edellyttää määrärahojen osalta valtuuston hyväksyntää seuraavan talousarvion yhteydessä.

Kaupunginhallituksen 8.5.2023 § 7 hyväksymän ratikan hankesuunnitelman mukaan Vantaan raitiovaunut, kuten muutkin pääkaupunkiseudun raitiovaunut, hankkii Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy. Yhteisellä hankintatavalla alennetaan kaikkien raitiovaunujen hankintahintaa. Lisäksi kaluston yhteensopivuus tuottaa synergia hyötyjä liikennöintiin ja kaluston ylläpitoon. Kaluston tarkat ominaisuudet määritetään kalustohankinnan yhteydessä.

Kalustohankintaa varten Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy on laatinut Vantaan ratikan vaunuhankinta -hankesuunnitelman. Edellä mainitun suunnitelman mukaan Vantaan ratikan reitille tarvitaan yhteensä 18 kappaletta raitiotievaunuja. Uusien vaunujen hankinta on välttämätöntä Vantaan kaupungin ja HSL:n suunnitteleman liikenteen hoitamiseksi, koska Kaupunkiliikenteen nykyinen vaunukalusto ei riitä Vantaan ratikan liikennöintiin määrällisesti eikä laadullisesti.

Kaupunginhallitus hyväksyi 21.8.2023 § 7 vaunuhankinnan hankesuunnitelmaan, jossa vaunujen enimmäishinnaksi ilmoitettiin 79 miljoonaa euroa. Hankesuunnitelma on päivittynyt syksyn 2023 aikana ja päivitetystä hankesuunnitelmasta Vantaan ratikan vaunujen hankinnan ilmoitetaan olevan 82 miljoonaa euroa, joka jakautuu vuosille 2024–2033. Ero alkuperäisen ja päivitetyn enimmäishinnan välillä on siis 3 miljoonaa euroa. Alkuperäisessä hankesuunnitelmassa enimmäishintaan ei ole huomioitu korkokustannuksia. Päivitetystä hankesuunnitelmasta korkokustannukset on sisällytetty hankintahintaan.

Vaunujen ostohinta tulee olemaan hankinnassa tärkeässä roolissa, mutta myös elinkaarikustannuksia painotetaan vaunun valinnassa. Hankintaan sisältyy raitiovaunujen toiminnan ja kunnossapidon kannalta välttämättömät erikoislaitteet ja -työkalut sekä käyttöohjeet, koulutukset, dokumentaatio sekä hankinnan yhteydessä tarkemmin arvioitavat vara- ja vaihto-osat.

Raitiovaunujen hankinnat ovat useita vuosia kestäviä projekteja, ja tämän vuoksi kalustohankinta on aloitettava mahdollisimman varhain. Kalustohankinnan viivästyminen vähentää testaamisaikaa, jolloin tietoa esimerkiksi vaunujen ylläpidosta ja toimintakyvystä ei saada tarpeeksi ja ratikkavaunuja ei voida

liikennöidä parhaalla mahdollisella tavalla heti alusta lähtien. Kalustohankinnan viivästyminen voi pahimmillaan tarkoittaa jopa Vantaan ratikan liikennöinnin myöhästymistä, koska tarvittava kalusto puuttuu.

Koska vaunuhankinnan toteuttaa Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy, varsinaisen hankintapäätöksen tekee aikanaan yhtiö eikä Vantaan kaupunki. Yhtiön osakassopimuksen mukaan osakkaana oleva kaupunki rahoittaa ja takaa alueellensa sijoittuvan pikaraitiotiekaluston ja -varikon investointikustannukset. Vantaan kaupunki siis vastaa hankittavien vaunujen rahoituksesta. Osakassopimuksen mukaan yhtiön tulee ennen lopullista sitovaa päätöksentekoa hakea osakkaana olevan kaupungin etukäteinen suostumus aina, kun kyse on sellaisista Yhtiön tai Konserniyhtiön investoinneista, joiden takausvastuu tai rahoitusvelvollisuus on osakkaalla. Lähtökohtaisesti rahoituskulut sisältyvät Vantaan ratikan operointimenoihin.

Mikäli valtio ei sitoudu osallistumaan Vantaan ratikan toteutukseen, niin Vantaan ratikkaa ei rakenneta. Tällöin välittömästi keskeytetään myös Vantaan ratikan vaatimien vaunujen hankintaprosessi. Hankinnan keskeyttämisestä ei aiheudu kustannuksia Vantaan kaupungille.

Vaunuhankinnan rahoitus suunnitellaan vaunuhankinnan aikana ja tuodaan erikseen päätettäväksi.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n kohdan 31 mukaan kaupunginhallitus päättää useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien ja kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) ja kustannusarvioiden hyväksymisestä lukuun ottamatta teknisten perusparannusten tai alle 1 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien hankkeiden hankesuunnitelmia.

Kaupunginhallitus 29.1.2024 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä päivitetty Vantaan ratikan vaunuhankinta -hankesuunnitelma, ja
- b) todeta, että Vantaan ratikan vaunuhankinta keskeytetään, mikäli valtio ei sitoudu Vantaan ratikan investointirahoitukseen

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila poistui yhteisöjäävinä kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esitti jäsen Juha Suoniemen kannattamana asian hylkäämistä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian hyväksymistä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat asian hylkäämistä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 12 jaa-ääntä (Abdi, Karinen, Kasonen, Kaukola, Orpana, Raja-Aho, Rokkanen, Rämö, Räsänen, Tammi, Tuomela, Valtanen) ja 3 ei-ääntä (Lundell, Virkamäki, Suoniemi), joten puheenjohtaja totesi asian tulleen hyväksytyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Kai-Ari Lundell, Juha Suoniemi ja Pekka Virkamäki jättivät asiaan seuraavan eriävän mielipiteen:

”Ei pidä ryhtyä toimenpiteisiin ennen kuin valtio on myöntänyt rahat ratikkaan.”

Liitteet:

- Päivitetty Vantaan ratikan vaunuhankinta -hankesuunnitelma
- Äänestysraportti kh 29.1.2024 § 15

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 040 041 7436,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)